

Kunnen ook oudere ouderen door het leven blijven fietsen?

Filip Boen, Christophe Delecluse,
Evelien Van Roie & Sofie Martien

2 februari 2016
Afsluitend Symposium
Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek Sport

Doelstelling 3 van WP5

**Ontwikkelen van
een (piloot) hometrainingprogramma
voor oudere ouderen**

+

**Evaluëren van de korte- en langetermijneffecten
op fysieke activiteit, fitheid en spierkracht**

Te weinig aandacht voor (oudere) ouderen

jongere ouderen

65–74

ouderen en oudere ouderen

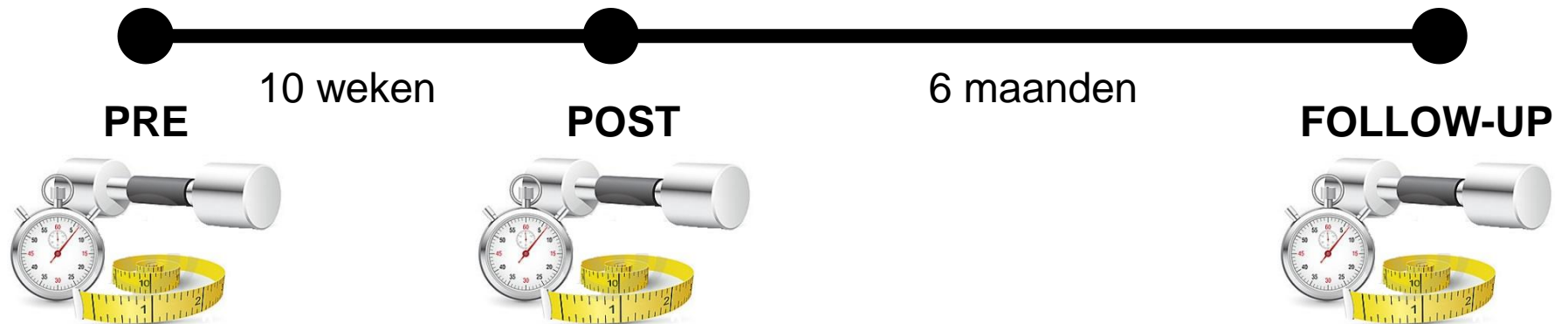
75+

85+

Methode

- ▶ 8 serviceflats

Methode

INTERVENTIECONDITIES

Gestructureerde fitness coaching

3x/week

30 gesuperviseerde sessies

Autonomie-ondersteunende coaching

4 contactmomenten van 1 uur

zelfmanagement

Fitness-georiënteerd

Zelf-Determinatie Theorie

Methode

► Hometrainingsprogramm

INITIAL TRAINING VOLUME

<u>Initial cycle ergometer test</u>	<u>Training volume</u> <u>per session week 1</u>
6 min $\left\{ \begin{array}{l} \text{very light} \\ \text{light} \\ \text{somewhat hard} \end{array} \right.$	$\rightarrow 6 + 4$ minutes $\rightarrow 4 + 4$ minutes $\rightarrow 4 + 2$ minutes
<6 min $\left\{ \begin{array}{l} \geq 3 \text{ minutes} \\ \leq 3 \text{ minutes} \end{array} \right.$	$\rightarrow 4 + 2$ minutes $\rightarrow 2 + 2$ minutes

3x/week fietsen (u kan de dagen zelf bepalen – bij voorkeur geen 2 dagen na elkaar) – duid dit aan op uw kalender!

4 minuten fietsen*	
 <p><i>*Indien het fietsen zwaar wordt: onmiddellijk stoppen met de oefening</i></p>	
U vond de 4 minuten fietsen licht : even rusten (bv. 2 minuten) en <u>nogmaals 4 minuten fietsen*</u>	U vond de 4 minuten fietsen een beetje zwaar: STOP
	

➔ Vond u het programma van deze week licht:
ga naar de volgende pagina

Einde week

➔ Vond u het programma van deze week een beetje zwaar:
gebruik nogmaals deze pagina

Methode

► Hometrainingprogramm

INITIAL TRAINING VOLUME

Initial cycle ergometer test

Training volume
per session week 1

very light

→ 6 + 4 minutes

6 min

light

→ 4 + 4 minutes

somewhat hard

→ 4 + 2 minutes

≥ 3 minutes

→ 4 + 2 minutes

< 6 min

≤ 3 minutes

→ 2 + 2 minutes

Borg scale

6	No exertion at all
7	
8	Extremely light
9	
10	
11	Light
12	
13	Somewhat hard
14	
15	Hard (heavy)
16	
17	Very hard
18	
19	Extremely hard
20	Maximal exertion

Methode

► Hometrainingprogramma

INITIAL TRAINING VOLUME

Initial cycle ergometer test

Training volume
per session week 1

very light

→ 6 + 4 minutes

6 min

light

→ 4 + 4 minutes

somewhat hard

→ 4 + 2 minutes

≥ 3 minutes

→ 4 + 2 minutes

< 6 min

≤ 3 minutes

→ 2 + 2 minutes

TRAINING VOLUME NEXT WEEKS

End of training
week x

Training volume per
session week x + 1

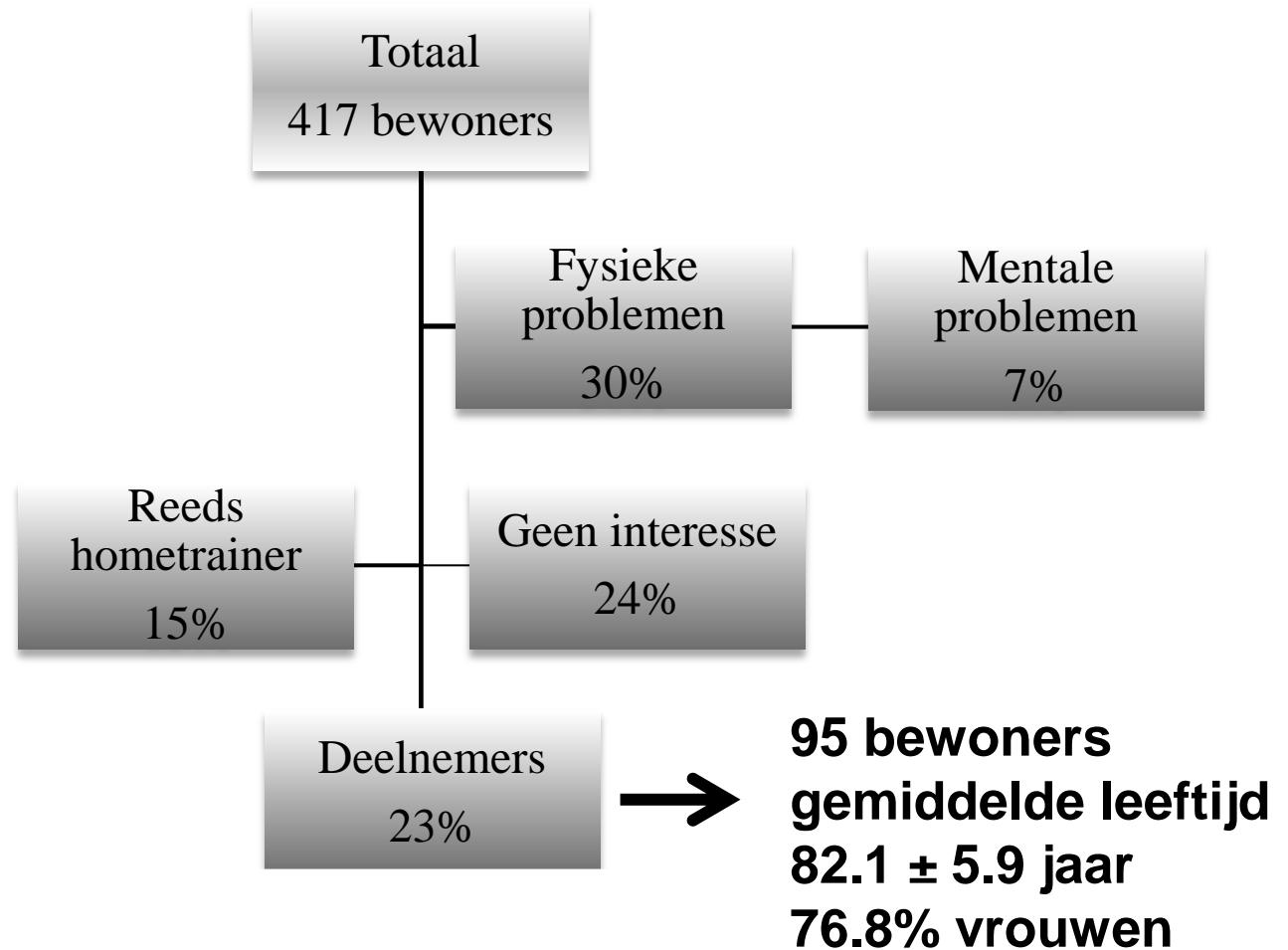
light

→ training volume
per session week x
+ 2 minutes

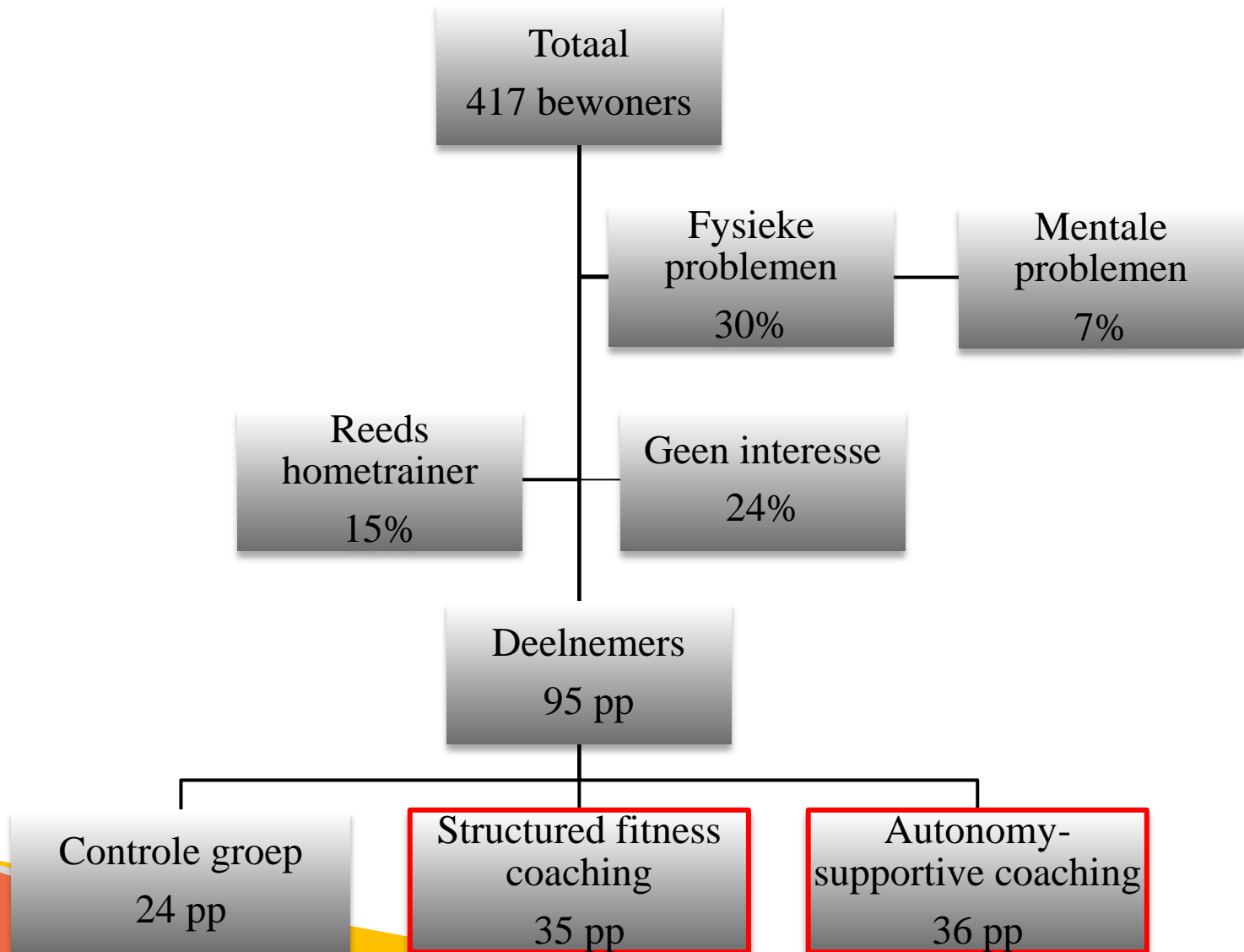
somewhat hard

→ training volume
per session week x

Resultaten – reach (bereik)

Resultaten – reach (bereik)

Resultaten – gebruik hometrainer

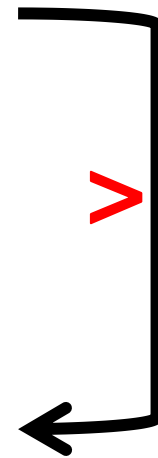
10–weken interventie

Structured fitness group

Deelname (%)	89.2 ± 13.1
Sessies per week	2.7 ± 0.4
Minuten per sessie	13.0 ± 4.2

Autonomy–support group

Deelname (%)	68.2 ± 31.3 §
Sessie per week	2.0 ± 0.9 §
Minuten per sessie	10.5 ± 4.0 §

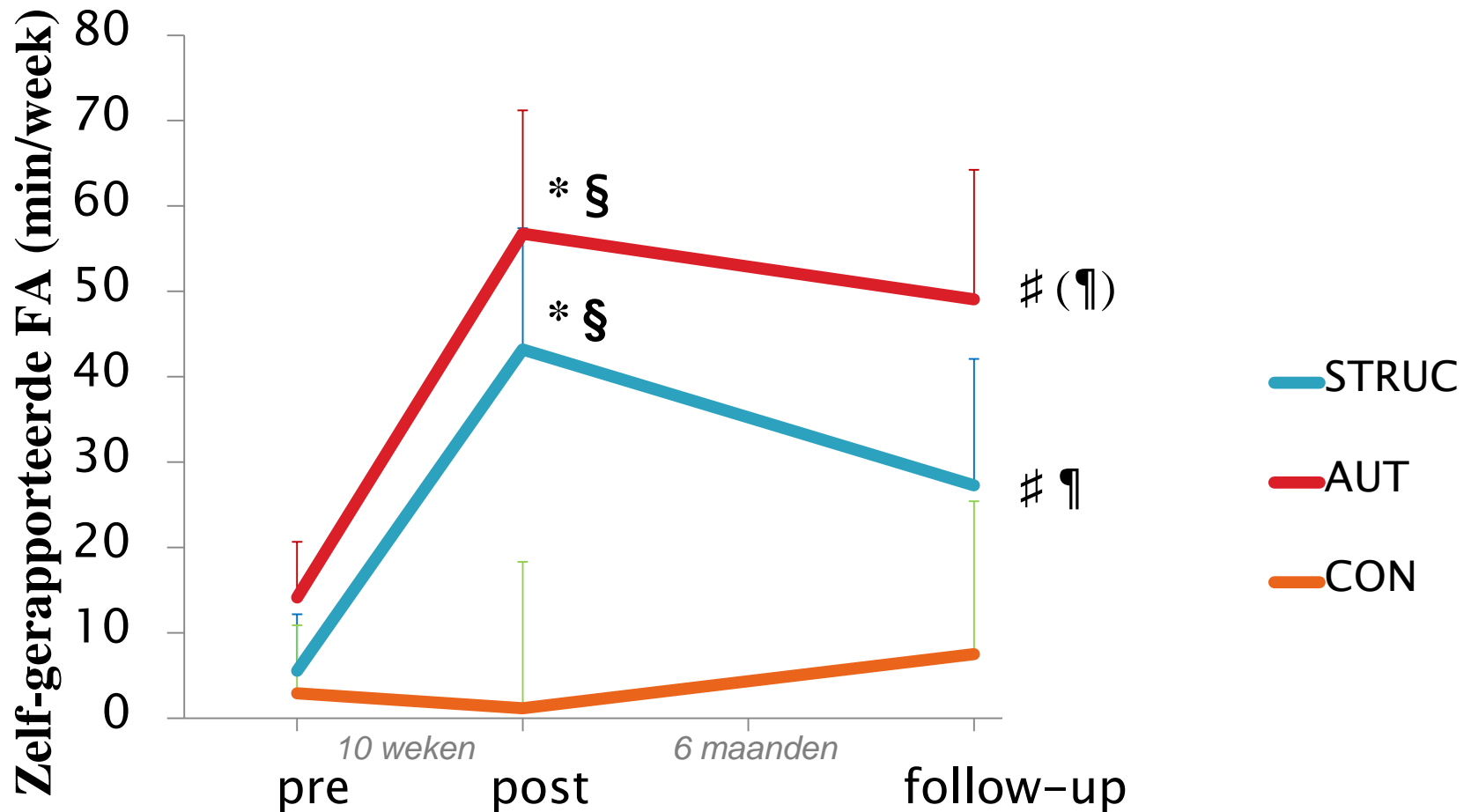
Resultaten – gebruik hometrainer

	10-week intervention	6 maanden follow-up
Structured fitness group		
Deelname (%)	89.2 ± 13.1	44.1 ± 42.4 *
Sessies per week	2.7 ± 0.4	1.9 ± 1.1 *
Minuten per sessie	13.0 ± 4.2	20.5 ± 8.2 * =
Autonomy-support group		
Deelname (%)	68.2 ± 31.3 §	42.9 ± 48.8 *
Sessies per week	2.0 ± 0.9 §	1.6 ± 1.5 *
Minuten per sessie	10.5 ± 4.0 §	12.8 ± 5.9 §*

§ structured vs. autonomy; * 10-weeken vs. 6 maanden ($p < .05$)

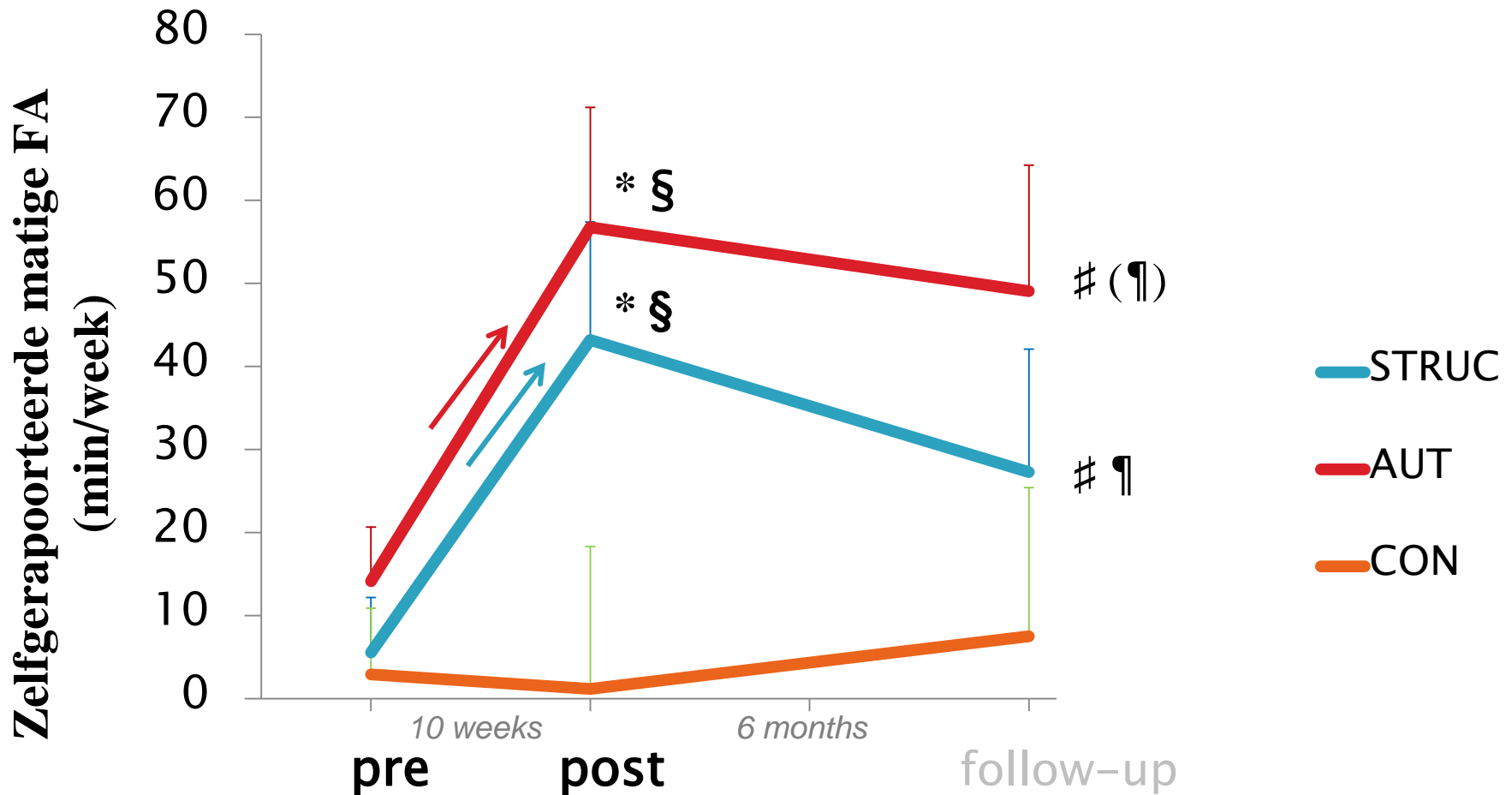
Resultaten – FA (subjectief)

* pre naar post; ¶ van pre naar follow-up ($P < .05$)

§ tijd x conditie pre-post met CON; # tijd x conditie post-follow up met CON ($P < .05$)

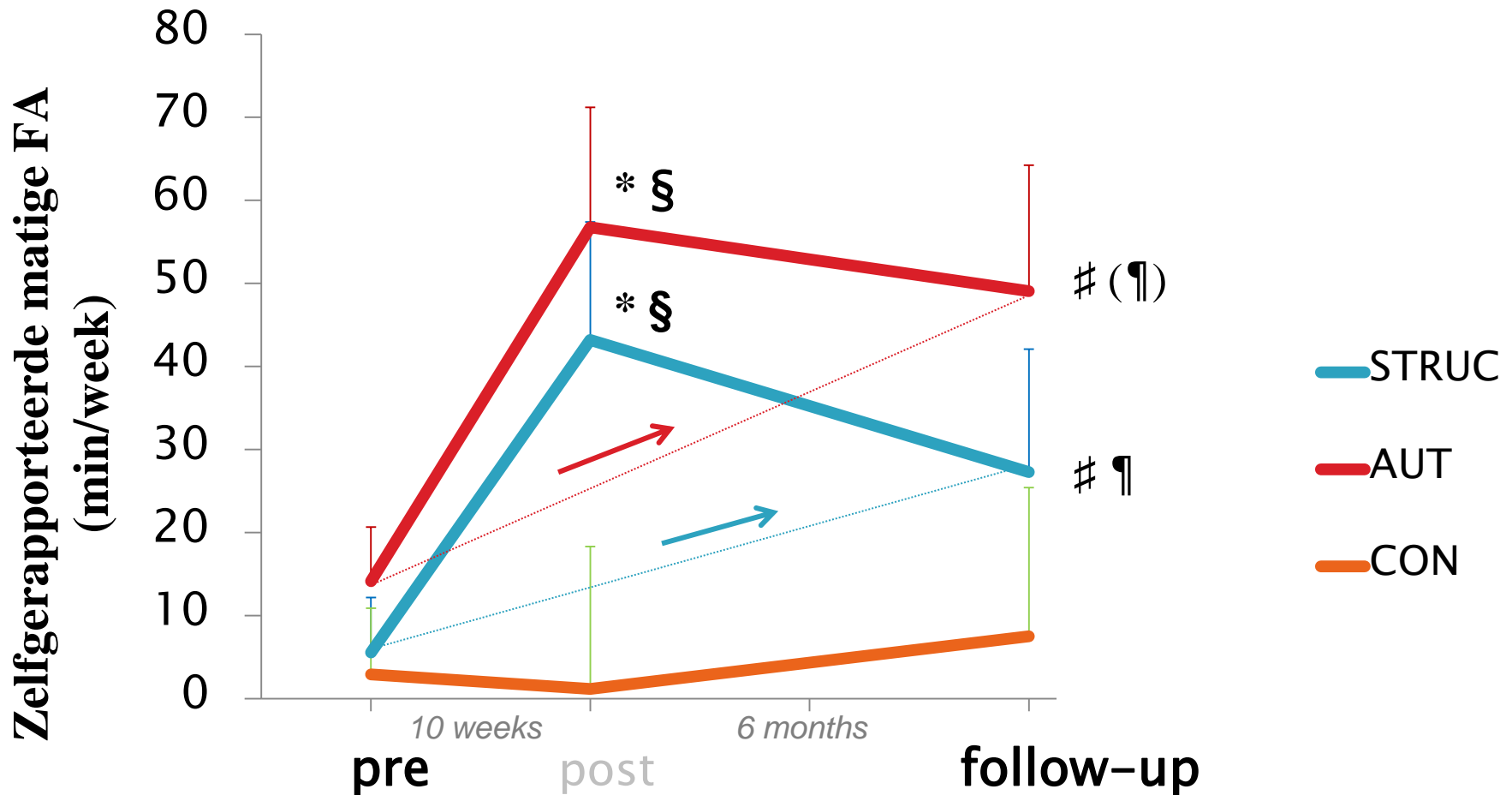
Resultaten – FA (subjectief)

* pre naar post; ¶ van pre naar follow-up ($P < .05$)

§ tijd x conditie pre-post met CON; # tijd x conditie post-follow up met CON ($P < .05$)

Resultaten – FA (subjectief)

* pre naar post; ¶ van pre naar follow-up ($P < .05$)

§ tijd x conditie pre-post met CON; # tijd x conditie post-follow up met CON ($P < .05$)

Resultaten – FA (objectief)

Structured fitness	Autonomy-supportive	Control
=	 <i>Dagelijks energieverbruik</i>	=

Resultaten – FA (objectief)

Structured fitness

Autonomy-supportive

Control

=

**ENKEL OP KORTE
TERMIJN**

Dagelijks energieverbruik

=

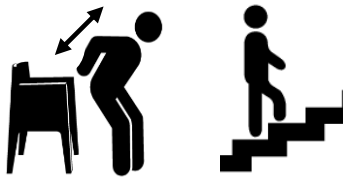
~~Functionaliteit ?
Spierkracht ?
Fitheid ?~~

Resultaten – functionaliteit/spierkracht

Volhouders (N=45)

deelnamecijfer $\geq 80\%$

$6.9 \pm 13.8\%$

modified Physical Performance Test

Niet-volhouders (N=38)

deelnamecijfer $< 80\%$ en controlegroep

$6.4 \pm 14.7\%$

Isometrische knie-strektest

KORTE TERMIJN

Conclusies

- ▶ hometrainingprogramma lijkt haalbaar (eenvoudig, goedkoop, minimale coaching lukt ook)
- ▶ hogere intensiteit vereist voor langdurige effecten op fitheid en kracht?
- ▶ motivatie op langere termijn? (bv. Google Street View-app)

Ja, ze kunnen blijven fietsen ...

